

Ref nr
Saks nr
Dato 2. mars 2010

Vedlegg

**UNDERTEGNING AV AVTALE MELLOM NORGE OG SVERIGE
OM FORVALTNINGEN AV LAKS OG ØRRET I SVINESUND,
IDDEFJORDEN OG ENNINGDALSELVA**

1. Innledning

Det er fremforhandlet en ny avtale mellom Norge og Sverige om forvaltningen av laks og ørret i Svinesund, Iddefjorden og Enningdalselva. Avtalen regulerer fisket og fiskeforvaltningen i dette området. Den skal avløse tidligere avtale av 5. desember 1991 mellom Norge og Sverige om lakse- og sjøørret fisket i Svinesund, Iddefjorden og Enningdalselva.

Miljøverndepartementet og det svenske Jordbruksdepartementet har fremforhandlet den nye avtalen.

Etter planen skal avtalen undertegnes i Stockholm 9. mars d.å.

Som vedlegg følger avtalen i norsk tekst.

2. Bakgrunnen for avtalen

Laksefisket i Iddefjorden, Svinesund og Enningdalselva har lange tradisjoner. Fjorden og sundet danner grense mellom Norge og Sverige, mens Enningdalselva ligger i Norge. Laksefisket i elva har lenge hatt stor betydning. Enningdalselva har en tidligvandrende storvokst laksestamme som er forholdsvis lite berørt av menneskelige inngrep. Dette er ganske unikt i sørnorsk sammenheng. Elva har også en bestand av sjøørret, ål og en rekke arter av karpefisk. Det finnes også en bestand av elvemusling. Enningdalselva inngår i Verneplan for vassdrag og er også et nasjonalt laksevassdrag

På slutten av 1970-tallet ble det startet oppdrett av regnbueørret i innsjøen Bullaren på svensk side av Enningdalselva. I 2001 ble lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* påvist i anlegget og på rømt fisk utenfor anlegget. Etter påvirkning fra norske myndigheter og lokale krefter ble anlegget nedlagt i 2002. I forbindelse med denne prosessen ble det klart at den gjeldende avtalen var dårlig egnet til å håndtere denne typen hendelser, samtidig som man fremdeles anså beskatningstrykket i sjøen for å være for høyt. Det ble derfor satt i gang nye forhandlinger med sikte på å få revidert Iddefjordkonvensjonen fra 1991.

Utover 90-tallet ble det klart at villaksbestandene var inne i en svært alvorlig situasjon. Nye restriksjoner på sjølaksefisket i Norge gjorde behovet for innstramming også i Iddefjorden/Svinesund enda mer aktuelt. I 2002 fikk Enningdalselva status som nasjonalt laksevassdrag, og i 2008 ble det fastsatt nye retningslinjer for reguleringene i laksefisket, der mål for størrelsen på gytebestandene og føre-var-prinsippet er sentrale elementer. Alt dette nødvendiggjorde en revisjon, og alle de ovennevnte momenter ansees ivaretatt i vedlagte utkast til ny avtale.

3. Nærmere om de enkelte bestemmelsene i avtalen

Avtalen består av en fortale og fire hovedkapitler med i alt 19 artikler. Første kapittel tar for seg avtaleområdets utbredelse og definisjoner. Deretter følger bestemmelsene om fisket i Svinesund og Iddefjorden. Neste kapittel omhandler bestemmelsene om fisket i Enningdalselva og deretter følger felles bestemmelser for hele avtaleområdet.

Artikkel 1 angir avtalens geografiske virkeområde.

Artikkel 2 angir at det kun er tillatt med fiskeredskapene kilenot, stang og håndsnøre. Det er forbud mot bruk av garn og krokarn, dog med en overgangsordning på 2 år fra avtalens ikrafttreden for bruk av krokarn.

Artikkel 3 inneholder definisjon av hvilke redskaper og trådtyper som skal være tillatt.

Artikkel 4 fastsetter fisketider for Svinesund og Iddefjorden. Fisketiden med stang og håndsnøre etter laks og ørret i sjø og fjord utvides.

Artiklene 5 og 6 gir regler om plassering av fiskeredskap og nedsenkning av garn. Nedsenkingspåbudet for garn for fiske etter andre arter enn laks og ørret utvides.

Artikkel 7 regulerer helgefredning fra fredag kl 18 til mandag kl 06 for bruk av kilenot innrettet til fangst av laks eller ørret.

Artikkel 8 foretar en utvidelse av fredningssonen ved utløpet av Enningdalselva.

Artikkel 9 angir at det i Enningdalselva kun er tillatt å fiske etter laks og ørret med stang og håndsnøre, samt angir tillatte fiskemetoder.

Artikkel 10 fastsetter en ukes innkorting av fisketiden i Enningdalselva sammenlignet med dagens regler.

Artikkel 11 fastholder 50 cm som minstemål for laks, mens det for ørret økes fra 35 til 40 cm i hele avtaleområdet.

Artikkel 12 omhandler utkastingsplikt.

Artikkel 13 innfører nye bestemmelser om avtalepartenes ansvar for overvåking og fangststatistikk.

Artikkel 14 omhandler oppsyn, og samsvarer med artikkel 15 i gjeldende avtale.

Artikkel 15 angir at partene i samråd skal forholde seg til ulike tiltak for å styrke og bevare fiskebestandene.

Artikkel 16 gir anledning til å gjøre unntak fra bestemmelsene, med mulighet til å stanse fisket ved uforutsette hendelser mv.

Artikkel 17 er en ny bestemmelse om samarbeid og gjennomføring

Artikkel 18 inntar nye bestemmelser om tvisteløsning gjennom samråd eller forhandling.

Artikkel 19 om ikrafttreden og oppsigelse, fastslår at avtalen trer i kraft 1. april 2010.

4. Vurdering

Den nye avtalen er vesentlig modernisert og tilpasset dagens forvaltning av laksefisk.

Avtaleutkastet har ikke vært sendt på offentlig høring, da kun en svært liten krets berøres, og endringene ikke anses å være vesentlige. For å

imøtekomme hensynet til medvirkning og informasjon, har Miljøverndepartementet avholdt åpent møte i Halden 28.1.2010 og åpent høringsmøte i Halden 21.6.2006. Ingen nye elementer som tilsier endringer i avtaleteksten, utover en mindre presisering av overgangen fra krokarn til kilenot i § 7, kom frem under dette møtet. Møtene har vært godt besøkt, og forslaget er godt kjent i lokalmiljøet. Fylkesmannen har vært i nær dialog med lokale interesser under hele prosessen.

Avtalen forventes ikke å få økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. Den kan imidlertid få noen økonomiske konsekvenser for sjølaksefiskerne til investering av kilenøter som erstatning for krokarn. Med unntak av Finnmark er kilenot det eneste tillatte faststående redskap for sjølaksefiske i Norge. Grunneierne og jeger- og fiskeforeningen forventes å kunne få noe mindre inntekt fra fisket grunnet en ukes kortere fiskesesong. Statens naturoppsyn antas å måtte bruke noe mer ressurser på oppsyn de første årene etter ikrafttredelse.

Avtalen nødvendiggjør ikke lov- eller forskriftsendringer. Den er heller ikke av en slik art at Stortingets samtykke til inngåelse er nødvendig etter Grunnloven § 26, annet ledd.

Spørsmålet om undertegning av avtalen har vært forelagt Fiskeri- og kystdepartementet, Finansdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Det har ikke fremkommet merknader av betydning for undertegning av avtalen.

Miljøverndepartementet tilrår at avtalen underegnes.
Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

Avtale mellom Norge og Sverige om forvaltningen av laks og ørret i Svinesund, Iddefjorden og Enningdalselva undertegnes i samsvar med vedlagte forslag.